

men da det er saa stærkt fremhævet idag, vil jeg dog sige, at naar Menighederne tidligere have havt Ret til at andrage hos Regjeringen angaaende enhverformhelst af de Ansøgere, der have meldt sig til et Kald, og de efter Regjeringens Forslag for det Første kunne komme til at have denne Ret kun med Hensyn til Halvdelen deraf, og denne Ret dernæst kan blive end yderligere indskrænket ved Bestemmelser, som gjennem kongelig Anordning skulle fastsættes for Alder, Karakter osv., saa kan det i mange Tilfælde komme til at stille sig som et ligefremt Tilbagekridt. Vi have set, og det skal jeg villig indrømme, at den ærede Minister har besat Embeder med Mænd efter Menighedernes Dnske, som neppe ville kunne komme i Betragtning, naar denne Lov udkommer, og altsaa vilde i et saadant Tilfælde en Menighed være udelukket fra at saa den Mand, den nu maasse, ved at fremstille sin bestemte Trang til netop den bestemte Mand, kunde være istand til at saa hos den ærede Minister, men dernæst er det ogsaa min og jeg tør sige, Fleres Mening, at netop denne Bestemmelse om Enstemmighed, der skal være afgjørende, ved mange Leiligheder vil virke ligefrem meget skadelig, idet den kan bevirke, at den Mand, man maasse allerhelst kunde ønske til en Menighed, ikke kommer der, fordi han netop paa Grund af sin bekjendte Nidkjerhed ikke kan vindé en saadan Enstemmighed, hvorimod der kunde blive Enstemmighed om en mindre nidkjer, men ogsaa mindre ønskelig Præst. Men dernæst kan ogsaa dette Forslangende om Enstemmighed fremkalde Strid og Bitterhed i Menighederne, som ellers kunde undgaa; thi det er klart, at en Menighed vil blive meget bittert stemt mod de Enkelte, der forhindré en Enstemmighed fra at komme tilstede og derved maasse skaffe Menigheden en Præst, som det langt overveiende Flertal i den ikke synes om. Det er altsaa af den Slags Bestemmelser, som gjør det ganske forklarligt, at der kan være stor Stemning imod at gaa ind paa et Forslag som det, den ærede Minister har forelagt os. Hvad nu det angaar, hvorvidt man skal tage Noget, naar det er et virkelig Fremskridt, selv om det kun er lille, eller ikke, da maa det jo i det enkelte Til-

fælde være en Ekspansag. Omstændighederne kunne tale for at gaa ind paa Noget, der er et Fremskridt, om ogsaa kun et mindre, naar man derved opnaar, at Sagen ikke længer udsættes; men der kan paa den anden Side ogsaa være Fremskridt, der ere saa smaa, eller forbundne med saadanne Tilbagekridt, at man vil sige: Istedetfor at saa et saa lille Fremskridt, ville vi hellere udsætte os for slet Intet at saa, thi det er jo vitterligt, er Noget først blevet Lov, saa er det kun en ringe Trøst at vi kunne saa det forandret. Det har vist sig at være meget vanskeligt at saa Forandringer i bestaaende Love, naar de nylig ere vedtagne, thi det hedder da, at man skal give det Nye Tid til at vise sine Virkninger, at den Erfaring, der er erhvervet, ikke er tilstrækkelig, det er kun enkeltstaaende Erfaringer, det maa først vise sig, om de gjenføres i en Række af Aar, og mange andre saadanne Indbendinger, som vi saa godt kjende. Derfor er der, naar man gaar ind paa Ordningen af en Sag, den Misliighed, at man da i Almindelighed for en længere Aarrække er afflaaren fra at gjøre Forandringer. Derfor maa man vel overbete, om det Fremskridt, man gjør, virkelig er af den Betydning, at man i alt Fald i nogen Tid kan være tilfreds dermed. Naar den ærede Minister saa kommer tilbage til, at jeg skulde have opstillet et nyt Princip, nemlig at man ikke skulde lade sig nøie med det Næstbedste, men kun med det Bedste, da er det Noget, som paa ingen Maade har været min Mening i den Forstand, han vil gjøre det gjældende, og jeg har vist det ved andre Leiligheder — ogsaa i denne Samling —, at jeg godt kan gaa ind paa det Næstbedste, selv om jeg ikke faar det, der efter min Mening er det i og for sig Bedste. Jeg kan meget godt forstaa, at en Sag kan være vel tjent med at gjøre et virkelig Fremskridt, naar det blot er et saadant, selv om man kunde ønske et større, men alle Ting kunne overdrives, og det, der gav mig Anledning til den Erklæring, at man ikke altfor meget skulde beraabe sig herpaa, var den Paastand, at nu havde vi liggende for os et Forslag fra Regjeringens Side, som vi skulde gaa ind paa, thi vi kunde ikke saa no-